



# Landgoedwandeling Velhorstpad

---

**Auteur: Marycke Naber**

## **Huis Ehze, Velhorst, Kienveen, 't Waliën, Berkel**

De wandeling loopt voor de helft over de aaneengesloten landgoederen Velhorst (met het Kienveen) en 't Waliën met mooi park en verder en over de landgoederen Huis De Ehze en Ehzerwold en langs de Berkel.

## **Routebeschrijving**

Start: Bushalte De Hoofdige Boer, Almen. Afstand 16 km, bushaltes na 2 en 3 km

- Loop de Staringweg tegenover hotel De Hoofdige Boer in. Houd rechts aan, Blauwedijk.
- 1. Ga tegenover de Van der Borch van Verwoldeweg RA door het klaphek, langs de vijver. Dit natuurgebiedje heet Het Eger.
- Houd aan het eind links aan langs de beukenhaag. Loop bij de klinkerweg RD door de voetgangerssluis. Houd direct recht aan.
- Volg het pad langs de sloot richting bank in de bosrand. Ga daar bij de Y-splitsing schuin RA, bij de vijfsprong RD, aan het eind LA.
- Houd rechts aan door de voetgangerssluis, ga daarna LA, Ehzerallee. Ga in de bocht naar rechts LA, Hogenkampsweg en voor de monumentale brug met toegangshek LA.

De Ehze werd rond 1300 gesticht door een tak van de familie Van Heeckeren. In 1610 is er een vorstelijk huis gebouwd. Na veel herbouw, verbouwingen en wisselingen van eigenaren is in 1918 de huidige villa in Engelse landhuisstijl gebouwd, op de fundamenten van het huis uit 1647. De formele tuin uit 1700 rondom het huis is in 1935 gewijzigd in een Engelse landschapstuin, ontworpen door J.D. Zocher. Het oorspronkelijke landgoed viel in 1921 in twee gedeelten uiteen. Huis en parkbos kwamen toen in handen van de familie Vellinga. De laatste particuliere eigenaar, T.T. van Ewijk van de Bilt-Vellinga, schonk het in 1986 aan Geldersch Landschap. In het huis is nu een kleinschalige woonvorm voor mensen met geheugenproblemen gevestigd.

- 2. Ga het 2e pad RA langs een afsluitboom. Houd bij de Y-splitsing (links een houten zomerhuisje uit 1900) rechts aan.
- Blijf het pad RD volgen langs de vijver. Steek aan het eind de asfaltweg over en ga bij bushalte Hogenkampsweg LA, Ehzerallee.

Het huidige hotel Ehzerwold was het P.W. Janssen Ziekenhuis. Dat is vanaf 1908 gebouwd in opdracht van Clara Elisabeth Janssen, de toenmalige bewoonster van De Ehze. Zij was getrouwd met huisarts Pieter Leendert van der Harst, vanaf de opening van het ziekenhuis in 1911 geneesheer-directeur. In 1920 nam de gemeente Amsterdam het ziekenhuis over om er een sanatorium van te maken. Nadat het ziekenhuis in 1993 naar Colmschate was verhuisd, is de locatie sinds 1998 conferentiecentrum met hotel.

- Weg naar hotel-restaurant Ehzerwold negeren, ga meteen daarna RA richting parkeerplaats. Ga voorbij het toegangshek schuin LA, een karrenspoor.

- Ga aan het eind RA, steek de asfaltweg over en loop RD over het karrenspoor. Ga aan het eind LA en meteen RA over de klinkerweg.
  - Ga vlak voor de bocht naar rechts, bij het bord Landgoed Ehzerwold, schuin LA over het bospad. Ga aan het eind LA en meteen schuin RA over het halfverharde pad.
  - Na de ophaalbrug over de Berkel heb je zicht op de achterkant van Huis Velhorst en een theekoepel.
3. Ga aan het eind LA, een zandweg langs de moestuin van Huis Velhorst en langs een pachtboerderij. Ga aan het eind RA.

Voor een mooi zicht op Huis Velhorst kun je hier LA en na het infobord LA over het graspad. Dit rondje loopt langs een aantal beelden van Saskia Koning en Willem Berkhemer, die in het tuinmanshuisje heeft gewoond.

In 1105 wordt een zekere Wenzo van Vrollehorst in een oorkonde genoemd. De bewoners van de toenmalige hoeve noemden zich in de 14e en 15e eeuw Van Verlehorst. In de 17e eeuw kwam het goed in bezit van Diederik van de Wall die er het huidige landhuis liet bouwen. Dat werd in 1741 en 1819 uitgebreid tot het nog bestaande huis. Begin 18e eeuw kwam Velhorst in het bezit van de familie Op ten Noort. Daarna vererfde het op respectievelijk de families Van Löben Sels, Van Rappard en Martens. Toen de laatste telg van dat geslacht, jonkheer J.C. Martens in 1972 overleed, liet hij het 325 hectare grote landgoed na aan Natuurmonumenten.

- Ga aan het eind RA over de asfaltweg langs een aantal beelden van
  - Ga na de bocht naar rechts bij de vijfsprong LA. Rechts is het bos op rabatten geplant: verhogingen met greppels ertussen, voor de afwatering van het van oorsprong moerassige gebied.
  - Negeer een kruisend pad, ga daarna het 1e pad schuin RA. Steek bij de afsluitbomen van landgoed Velhorst de asfaltweg over en loop RD.
4. Ga het 1e pad LA, bij de kruising RD, Tolzichtdiekske, na de bocht naar rechts RA door de voetgangerssluis, een smal pad / vlonderpad langs het Kienveen. Zie de infobordjes.
- Ga aan het eind na de voetgangerssluis LA over het karrenspoor. Steek de N346 met ventweg over en loop RD, Oude Vordenseweg.
5. Ga na bouwland aan de rechterkant (de weg heet inmiddels Larenseweg) bij keuzepunt W26 RA, een smal kronkelpad.
- Aan het eind ga je RA, een zandweg met fietspad, tegenover heesterkwekerij Heidepol - met rustpunt - LA.
  - Houd rechts aan over de parkeerplaats, ga aan het eind ervan LA langs een metalen picknickbank, aan het eind van het smalle pad RA.
6. Ga aan het eind RA, een zandweg, steek de asfaltweg over en loop RD. Loop evenwijdig aan de asfaltweg (ruiterpad negeren), ga het 1e pad RA.

Je bevindt je op landgoed 't Waliën. Godard Philip Cornelis baron van Heeckeren kocht in 1836 een boerderijtje met heidegrond op de plek van het huidige landgoed. Het is genoemd naar het gelijknamige landgoed bij Winterswijk dat door de erven van zijn grootvader in 1805 was verkocht. Het oorspronkelijke heidegebied is halverwege de 19e eeuw met productiebos beplant. In die tijd was er met name in Engeland veel vraag naar naaldhout, als stuthout voor de mijnen.

7. Ga aan het eind RA. Het karrenspoor gaat na een bocht naar links over in een smal pad. Ga bij de kruising (bij keuzepunt W74) RA, dan het 1e pad LA.

- Na het weiland met zicht op Huis 't Waliën ga je schuin RA. Steek de N346 over en loop RD over de grindweg. Ga voor het bordje 'Geen toegang' LA.

Tot 1891 bleef het landgoed in de familie van Heeckeren. In 1904 kwam het in bezit van Johanna P.C.G. barones van Reede tot der Aa. Na de dood van haar echtgenoot liet zij het toenmalige huis afbreken, waarna in 1915 het huidige gebouw verrees. Architect was J.W. Hanrath. Zowel hij als de opdrachtgeefster waren overtuigd lid van de theosofische beweging, wat te zien is aan de symbolen op de gevelsteen in de linker zijmuur van het huis. In dezelfde tijd is de tuin bij het huis door Leonard Springer aangelegd. Na meerdere opeenvolgende eigenaren vanaf 1921 ging het landgoed in 1982 over naar Natuurmonumenten.

8. Ga na de bocht naar links het 1e pad RA, dan het 1e pad RA, bij de driesprong weer RA. Ga daarna scherp RA en het 1e pad LA de heuvel op.
  - Loop RD langs een herinneringsbankje met uitzicht op Huis 't Waliën en de vijver, ga weer naar beneden en houd daar links aan.
  - Loop bij de ongelijke kruising RD, ga aan het eind LA over de dubbele beukenlaan. Steek de asfaltweg over en loop RD, Lage Lochemseweg.
9. Ga na de bocht naar links RA over het fietspad (rechts theetuin Klein Besselink). Ga na de stuw in de Berkel meteen RA door het klaphek.
  - Volg het graspad langs de opnieuw meanderende Berkel tot het eind. Hier ligt de Berkelzomp onder een afdak.
  - Ga LA over de klinkerweg (Berkelweg) en volg deze tot het eind. Ga daar RA, Dorpsstraat, langs de hervormde kerk uit de 14e eeuw naar de bushalte.

### Praktische informatie

Veel bos, landgoederen, rivierdal, 75 % onverhard

#### Kijken

Moestuin Huis Velhorst, do 10.00 - 16.00

#### Eten en drinken

Landhotel De Hoofdige Boer, Dorpsstraat 38-40, Almen, 0575-431744, dehoofdigeboer.nl

Hotel-restaurant Landgoed Ehzerwold, Ehzerallee 14, Almen, 0575-431143

Rustpunt Snijheesterkwekerij Heidepol, Heidepolweg 2, Vorden, 0575-431551

Theetuin 't Besselink, Lage Lochemseweg 31a, Almen, 06 53249741,

theetuintbesselink.nl

#### Overnachten

Landhotel De Hoofdige Boer, zie bij Eten en drinken

B&B De Blauwe Luiken, Ter Meulenstraat 4, Almen, 0575-342978 / 06 41608209

Hotel-restaurant Ehzerwold, zie bij

#### Eten en drinken

Trekkershutten, Berkelweg 7, Almen, 0575 - 431500, zwembad@zwembaddeberkel.nl

#### Openbaar vervoer

Bus 54 Zutphen - Markelo, haltes De Hoofdige Boer, De Ehze en Hogenkampsweg. Niet op zondag!

PlusOV (regiotaxi gem. Lochem), 088-758 76 54, PlusOV.nl (minstens 1 uur van tevoren reserveren!)

ZOOV (regiotaxi gem. Vorden): zoov.nl, 0900-9874 (minstens 1 uur van tevoren reserveren!)

## Parkeren

Achter hotel De Hoofdige Boer  
Achter hotel Landgoed Ehzerwold

Deze wandeling is als pdf-bestand met topografische kaart en gps-track te vinden op Wandelzoekpagina: [www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/landgoedwandeling-velhorstpad/17093/](http://www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/landgoedwandeling-velhorstpad/17093/). Reactie, opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op Wandelzoekpagina.

In 'De mooiste landgoedwandelingen Salland' beschrijft Marycke Naber 12 rondwandelingen van 10 tot 15 km over 28 landgoederen in het afwisselende Salland, van Ommen tot Diepenveen en de Sallandse Heuvelrug. Naast recente foto's van natuur en cultureel erfgoed bevat de wandelgids historische afbeeldingen van de meeste landhuizen. Tevens heeft Marycke per route bewoners ofwel beheerders van een landgoed geïnterviewd. De gids is te zien en te bestellen op [www.gegarandeerdonregelmatig.nl](http://www.gegarandeerdonregelmatig.nl).



DE MOOIESTE WANDELINGEN ZIJN  
OPGENOMEN IN PRACHTIGE  
WANDELGIDSEN.

€ 14,95

128 PAGINA'S WANDELPLEZIER!

DE MOOIESTE WANDELGIDSEN VAN NEDERLAND BESTEL JE OP [WWW.GEGARANDEERDONREGELMATIG.NL](http://WWW.GEGARANDEERDONREGELMATIG.NL)



4 **Neem een abonnement!**  
**Meer dan 1500 wandelkaarten**  
[www.wandelzoekpagina.nl/abbonement](http://www.wandelzoekpagina.nl/abbonement)

voor slechts  
**€ 12,50**